

Medel ur Westman Wernerska stiftelsen - utdelning 2023

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Uppdra åt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att framställa en ansökan enligt de två presenterade projekten Valla gård och S:t Larsparken.
2. Uppdra åt nämndens presidium att för nämndens räkning underteckna ansökan.

Ärende

Vart femte år finns det möjlighet att söka medel ur Westman-Wernerska stiftelsen. Syftet med utdelningarna ska vara ”gagneliga ändamål av ideell betydelse” med ”varaktig nytta”. Det står också att ”Under inga omständigheter får fonden tagas i anspråk till agitation för nykterhet, politik och dylikt”. Förvaltningen har tagit fram två förslag på projekt att ansöka om medel för, totalt är ansökan på knappt 16 miljoner kronor. Det första projektet syftar till att göra iordning södra delen av S:t Larsparken för att utveckla parken som mötesplats. Det andra projektet syftar till att iordningställa parkmiljön kring Valla gård. Sista ansökningsdag är den 19 september och nämnden sammanträder den 21 september. Förvaltningen föreslår därför att nämnden uppdrar åt presidiet att underteckna ansökan efter att förvaltningen färdigställt denna i enlighet med de två förslag som redovisas här.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Förslag på projekt Westman – Wernerska 2022-06-15

Bakgrund

Projektidé 1

Utveckla S:t Larsparken som mötesplats

S:t Larsparken innehåller flera delar, en kyrkotomt där Svenska kyrkan har rådighet över innehåll och gestaltning och även kommunal allmän plats. Parken byggdes om 2007 där ett nära samarbete mellan S:t Lars församling och Linköpings kommun möjliggjorde att parken idag är gestaltad som en helhet samtidigt som de olika tomterna är synliga i utformningen. Parken är mycket uppskattad och välanvänd - här finns många fungerande strukturer, parken är skyddad från trafik och här finns många korsande gångstråk, sittplatser, en fontän och en mindre lekmiljö. Dock finns en del problem med upplevd trygghet i parkens östra delar, flöden som hindras från intilliggande gatustrukturer och outnyttjade ytor i parkens yttre delar.

Parken har en strategisk plats i den täta stadskärnan i ett område med i övrigt endast ett fåtal gröna mötesplatser och en generell brist på lekvärden. För att parken ska vara en miljö för alla och även upplevas som ännu tryggare behöver flödena öka, mötesplatserna bli fler, möblering och belysning ses över. Ytterligare lekvärden behöver också utvecklas med respekt för platsens kulturhistoriska värden. Ett nära samarbete med S:t Lars församling och länsstyrelsen är en förutsättning för ett lyckat projekt.

I avsiktsförklaringen för Framtidens stadskärna har flera offentliga mötesplatser för alla generellt och stråken kring S:t Larsparken specifikt identifierats som särskilt viktiga. Det innebär att S:t Larsparkens betydelse som mötesplats har ökat - det är ett parkrum med en central roll i stadskärnan med ett strategiskt läge i staden nära torg, shoppingstråk mm.

Fokus i projektet är parkens östra delar mellan kyrkotomten mot Repslagaregatan där också kommunen äger fastigheten. Stadsmiljöavdelningen har länge haft tankar om att utveckla denna del av parken och dessa tankar har aktualiserats eftersom paviljongen som finns där idag behöver avvecklas. Den har länge haft tillfälligt bygglov som upphör 2024 och permanent bygglov kan ej medges då byggnaden saknar planstöd.

I och med den stora potential som finns och de behov av ytterligare och utvecklade kvaliteter vi ser på platsen önskar vi att göra en mer omfattande analys, ta fram förslag och därefter genomföra en komplettering och delvis ombyggnation av denna del av parken. Idag saknas budget för en sådan analys och ombyggnation inom den ordinarie verksamheten inom förvaltningen.

Vi har inför denna ansökan tagit fram en skiss för denna del av parken utifrån de tidiga tankar Stadsmiljöavdelningen haft, men som ej finns ekonomiska förutsättningar att genomföra.

Fig 1: Skiss över komplettering och ombyggnation i S:t Larsparkens östra delar för ökad trygghet flöden genom parken, flera mötesplatser och upplevelsevården samt ökade lekvården.

Tidplan, innehåll och ungefärlig budget:

År	2023	2023	2024
Vad	Programhandling	Förprojektering, projektering, skötselbeskrivningar, uppdatering parkdatabas	Upphandling, byggnation
Extern kostnad	100 000	300 000	5-7 000 000
Intern kostnad	100 000	100 000	200 000
Summa sökta medel 5 800 000-7 800 000 kr			

Projektidé 2

Utveckla parkmiljön kring Valla folkhögskola med inspiration från den historiska gårdsmiljön

Valla gård har anor sedan medeltiden. Från 1820-talet och fram till 1937 levde här tre generationer av släkten Westman. Henric Westman, som var den sista ägaren i släkten, testamenterade på sin 80-årsdag egendomen till Linköpings stad då även grundplåten till Westman-Wernerska stiftelsen skapades.

Den herrgårdsbyggnad som vi ser idag stod klar 1859. Till gårdsanläggningen hörde förutom en stor mängd ekonomibyggnader och olika stallar för djuren en parkanläggning med bland annat en stor fruktträdgård, ett lusthus, växthus och flera fiskdammar. Idag syns endast spår av den tidiga parkens strukturer. De stora träden i parken utgör värdefulla trädmiljöer men är i flera fall i dåligt skick. Det finns ett stort behov av trädvård och förnygring och komplettering av beståndet. En stenvalvsbro är i förfall och ett mindre vattentorn är i stort behov av upprustning.

Parken är en viktig del av Linköpings lokalhistoria och berättar om stadens framväxt på ett flertal plan. Parken är idag en del av Valla folkhögskolas skolgård, men hålls till del också öppen för allmänheten. Anläggningen har potential att bli en ännu viktigare målpunkt och en entré för Valla friluftsområde och därigenom en naturlig koppling till projektet "Platsutveckling Gamla Linköping". Parken har pedagogiska värden och används flitigt av både universitetet och folkhögskolan.

Vår projektidé innebär att rusta upp parkmiljön och ett flertal strukturer som byggnader och konstruktioner omkring Valla gård med utgångspunkt i parkens historiska utformning. Omfattning av åtgärder i anslutning till mangårdsbyggnaden behöver ytterligare utredas inom projektet. I samband med upprustning och ombyggnad av miljöerna skulle vi även vilja bidra till att öka kunskapen om Valla gård och familjen Westman till allmänheten genom exempelvis en utställning eller ett utarbetat skyltprogram för platsen.

Det finns goda möjligheter till samverkan med Valla folkhögskola, Gamla Linköping mfl vilket är en viktig förutsättning för ett lyckat projekt.

Fig 1. Flygbild över miljön omkring Valla gård, nutid.

Fig 2: Häradsekonomsakartan 1890-tal som bland annat visar parkens kvartersindelningar och alléplanteringar.

Tidplan, innehåll och ungefärlig budget:

År	2023	2024	2025	2026
Vad	Antikvarisk utredning & funktionsanalys. (Trädinventering finns).	Programhandling, förslagsskisser	Förprojektering, projektering, skötselplan	Upphandling, byggnation
Extern kostnad	300 000	300 000	800 000	6-8 000 000
Intern kostnad	200 000	100 000	100 000	200 000
Summa sökta medel 8-10 000 000 kr				

Ekonomiska konsekvenser

Projektet som föreslås finns inte med i förvaltningens ordinarie verksamhetsplan, utan medel från stiftelsen är en förutsättning för att de ska kunna genomföras. Efter genomförande uppstår driftkostnader. För S:t Larsparken finns redan idag driftkostnader och ombyggnationen förväntas ge enbart marginellt högre driftkostnad jämfört med idag. För Parken vid Valla gård förväntas projektet medföra en något ökad driftkostnad för förvaltningen. Valla Folkhögskola har visst ansvar för parken, men förvaltningen behöver stötta kring trädvård. Den årliga kostnaden för detta förväntas uppgå till ca 100 000 kr och ryms inom ordinarie budget.

Kommunala mål

Projektet bidrar till att uppfylla följande kommunala mål och förvaltningsmål:

- Ett attraktivt och tryggt Linköping
 - Attraktiva och trygga livsmiljöer
- Ett klimatsmart Linköping
 - God hälsa och välbefinnande
 - Ekosystem och biologisk mångfald
- Ett Linköping med rikt kultur-fritids- och idrottsliv
 - En rik tätortsnära natur

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Inom ramen för respektive projekt kommer jämställdhetsanalyser att genomföras.

Samråd

För projekt Valla gård: Samråd har skett med Museichef Gamla Linköping samt ledning för Valla Folkhögskola. För projekt S:t Larsparken har samråd skett inom förvaltningen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Leif Lindberg

Beslutet skickas till: